

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/167458,79-rocznica-powstania-Instytutu-Jozefa-Pilsudskiego-w-Ameryce.html>
19.04.2024, 23:33

79. rocznica powstania Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

Data publikacji 04.07.2022

Z inicjatywy wybitnych Amerykanów polskiego pochodzenia i emigrantów wojennych z Polski, 4 lipca 1943 r., w Nowym Jorku powstał Instytut Józefa Piłsudskiego. Od dziesięcioleci Instytut służy Polonii amerykańskiej i Polsce. Dzięki codziennej pracy kilku pokoleń zbudowano placówkę, która kultywuje pamięć o polskiej kulturze i historii. Misją Instytutu są działania zgodne z ideami niepodległościowymi Józefa Piłsudskiego.

Instytut powstał z potrzeby krzewienia myśli politycznej patrona, w proteście przeciwko polityce mocarstw i antypiłsudczykowskiemu nastawieniu rządu polskiego w Londynie. Z grona założycieli Instytutu należy wymienić polityków Henryka Floyar-Rajchmana i Franciszka Januszewskiego, publicystę Ignacego Matuszewskiego i autora licznych prac historycznych, Wacława Jędrzejewicza. Placówka nawiązywała do tradycji utworzonego w 1923 r. w Warszawie Instytutu Badania Najnowszej Historii Polski (nazwanego po śmierci Marszałka Piłsudskiego jego imieniem).

79. rocznica powstania Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce

Instytut Józefa Piłsudskiego to instytucja archiwalno-naukowa. Swoją pozycję zawdzięcza cennym zbiorom (jest m.in. depozytariuszem tzw. Archiwum Belwederskiego, uratowanego z płonącej stolicy) oraz rozległej działalności publicznej: badaniom naukowym i popularyzowaniu wiedzy o Polsce i jej historii najnowszej. W zbiorach Instytutu znajduje się także wiele rzeźb, wśród których wyróżnia się posąg Józefa Piłsudskiego w brązie autorstwa Stanisława Ostrowskiego (1879–1947) prezentowany na Wystawie Światowej w Nowym Jorku w 1939 r. oraz popiersie Marszałka kute w miedzi, wykonane przez Elwirę Zachert-Mazurczykową. Z zasobu instytutu korzystają naukowcy z USA, Polski i generalnie z całego świata. Ponadto Instytut Piłsudskiego przez dziesięciolecia organizował liczne odczyty i konferencje naukowe, przydzielał stypendia, a także obdarzył nagrodami wyróżniających

się autorów publikowanych prac naukowych.

Zadania Instytutu Piłsudskiego zmieniały się wraz z przemianami zachodzącymi w kraju i na wychodźstwie. W związku z działalnością cenzury w kraju i niszczeniem dokumentacji dotyczącej historii Polski, archiwa Instytutu nabrały szczególnego znaczenia podczas niemieckiej okupacji i rządów komunistów w kraju po II wojnie światowej. Po upadku komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej Instytut wraz ze swymi zbiorami poloników, największymi po Instytucie Hoovera w Kalifornii, odgrywa w dalszym ciągu istotną rolę w badaniach najnowszej historii i kształtowaniu wizerunku Polski zagranicą.

W ostatnich dziesięcioleciach zorganizował kilkanaście ekspozycji, w tym wystawy ze zbiorów własnych „Armia Generała Andersa” oraz „Józef Piłsudski. A life for Poland”. Ta druga w latach 2005–2007 objechała Wschodnie Wybrzeże Stanów Zjednoczonych. W 2013 r. dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska zaprezentowano wystawę o Instytucie w Warszawie. W 2017 r. prezes IPN Jarosław Szarek, doceniając rolę jaką pełni Instytut Józefa Piłsudskiego w upamiętnianiu historii narodu polskiego, uhonorował Instytut nagrodą Świadek Historii.

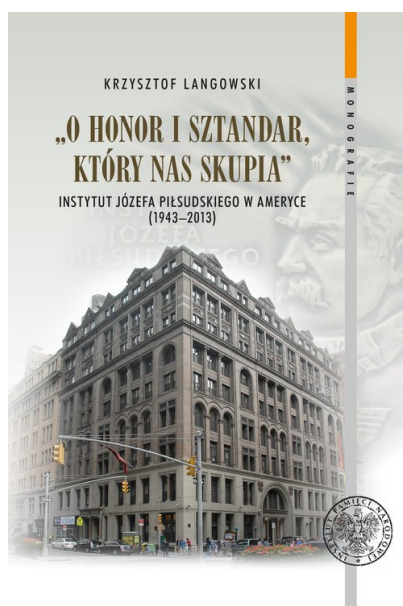
W czasie prowadzonej przez ponad pół wieku działalności Instytut zachował niezależność i bezwarunkowe oddanie idei wolnej i niepodległej Polski. Do dnia dzisiejszego Instytut ściśle współpracuje z bratnim Instytutem Józefa Piłsudskiego w Londynie (powstałym w 1947 r.), warszawskim Towarzystwem Przyjaciół Instytutów Józefa Piłsudskiego Zagranicą (w 2004 r. przekształconym w Instytut Józefa Piłsudskiego Poświęcony Badaniu Najnowszej Historii Polski), Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych oraz z Instytutem Pamięci Narodowej. W ostatnim przypadku współpraca pomiędzy IPN a Instytutem Piłsudskiego dotyczy digitalizacji materiałów archiwalnych, w tym zbiorów filmowych i ikonograficznych.

Strona internetowa Instytutu: <http://www.pilsudski.org>.

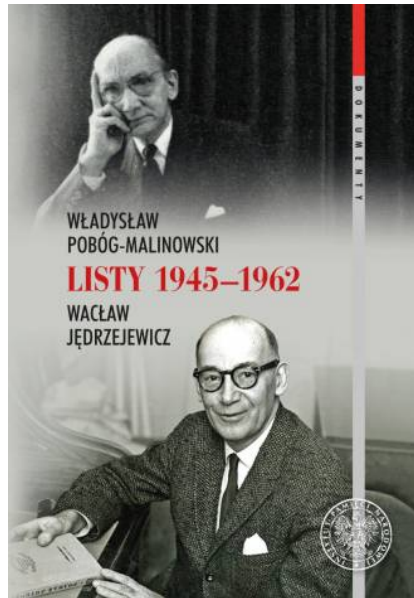
18 września 2018 r. w Centrum Edukacyjnym IPN Przystanek Historia otwarta została wystawa „Instytut Piłsudskiego w Ameryce – historia i zbiory polskiej instytucji w Nowym Jorku”. Plansze wystawy można pobrać z niniejszej strony: <https://cutt.ly/TKMLPcW>

W 2018 r. nakładem wyd. IPN ukazała się książka pt. „O honor i sztandar, który nas skupia. Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce (1943-2013)” autora Krzysztofa Langowskiego, która poświęcona jest powstaniu Instytutu i jego dziejom. Niniejsza pozycja dostępna jest w naszej księgarni internetowej.

W 2016 r. wyd. IPN wydało również książkę pt. „Władysław Pobóg-Malinowski, Wacław Jędrzejewicz, Listy 1945-1962” pod redakcją Sławomira M. Nowinowskiego, Rafała Stobieckiego. Niniejsza książka powstała na podstawie zbiorów Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce i Biblioteki Polskiej w Paryżu. Sednem jest korespondencja Władysława Pobóg-Malinowskiego z Wacławem Jędrzejewiczem, która stanowi ważne źródło do poznania dziejów polskiej emigracji niepodległościowej po 1945 r. Pozycja jest dostępna w naszej księgarni internetowej.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

www.ipn.gov.pl

[Twitter IPN](#)

[Facebook IPN](#)